Teenistuslähetus

Teenistuslähetus on ametniku saatmine ametisse nimetamise õigust omava isiku või tema volitatud isiku korraldusel kindlaksmääratud ajavahemikus täitma teenistusülesannet väljaspool alalise ametikoha asukohta või koolitusele väljaspool alalise ametikoha asukohta (tulumaksuseaduse § 13 lg 3 p1 ja avaliku teenistuse seaduse § 44).

Lähetuse vormistamise kord ja lähetuskulude maksuvabad piirmäärad on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 19.12.2012. aasta määrusega nr 112 „Ametniku teenistuslähetusse saatmise, lähetuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise tingimused ja kord ning päevaraha määr".

Avaliku teenistuse seaduse § 5 kohaselt on avalik teenistus töötamine riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutusese üksuse avalik-õiguslik teenistus- ja usaldussuhe ametnikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on avaliku võimu teostamine ning riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eraõiguslik töösuhe isikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on üksnes avaliku võimu teostamist toetav töö.

Avaliku teenistuse seadus laieneb (kui põhiseaduse või teiste seadustega ei sätestata teisiti) ka seaduse § 2 lg-s 3 toodud isikutele (kohtunikud, riigikontrolör jne) ja seega saab ka neid isikuid saata teenistuslähetusse (avaliku teenistuse seadus § 44).

Siinkohal ei maksustata kulutusi, mida Eesti Vabariigi välisesindus teeb seoses diplomaadi osalemisega välissuhtlemise eesmärgil korraldatud diplomaatilisel vastuvõtul, kohtumisel või muul üritusel.

Ametniku teenistuslähetusse saatmise otsus tehakse kehtestatud korra alusel. Lähetusse saatmise otsuses tuleb märkida lähetuse sihtkoht, organisatsioon, kuhu lähetatav suunatakse, lähetuse kestvus, eesmärk ning lähetuskulude hüvitamise ja päevaraha määr.

Nii nagu töölähetuse puhul, on ka teenistuslähetuse puhul võimalik lähetataval ametnikul nõuda ametiasutuselt lähetuskulude katteks **avanssi** lähetuskulude eeldatavas suuruses. Töölähetuse puhul kasutatakse küll mõistet „lähetusega seonduvad võimalikud kulud," kuid lähetaja poolt väljamakstud summa olemus jääb olenemata erinevate mõistete kasutusest samaks. Kui ametnik on teavitanud ametiasutust lähetuskulude katteks avansi saamise vajadusest ja seda ei võimaldata, siis võib ametnik lähetusse minekust keelduda.

Lähetus ja lähetuskulude hüvitamine tuleb teenistuslähetuse määruse § 3 kohaselt vormistada kooskõlas ametiasutuse asjaajamist, raamatupidamisarvestust ja -aruandlust reguleerivates õigusaktides sätestatud nõuetega.

Ametiasutus hüvitab teenistuslähetuse määruse § 3 lg 3 kohaselt ametnikule dokumentaalselt tõendatud lähetusega seotud sõidu-, majutuskulud ja muud lähetusülesande täitmisega seotud kulud

ning maksab lähetuses viibimise aja eest päevaraha.

Erinevalt töölähetusest on teenistuslähetusega seotud **sõidukulude** hüvitamise tingimused täpsemalt reguleeritud. Sõidukulud lähetuskohta ja tagasi alalisse teenistuskohta hüvitatakse sõidupileti või muu kulu tõendava dokumendi alusel. Sõidukuludena käsitletakse ka sõidupileti ettetellimiskulusid, lennujaama, reisija- ja väljalennumaksusid. Töölähetuse puhul kuulusid sellised kulud muu mõistliku kulu definitsiooni hulka. Teenistuslähetusega kaasnevad muud kulud hüvitatakse kulu tõendava dokumendi alusel vastavalt ametiasutuse sisesele korrale.

Tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 1 ja teenistuslähetuse määruse § 4 kohaselt on ametnikule makstava välislähetuse päevaraha alammäär 40 eurot päevas ja ülemmäär 75 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus ja 40 eurot iga järgneva päeva kohta. Päevaraha maksuvaba piirmäära ületav osa maksustatakse palgatuluna. Sarnaselt töölähetusega on võimalus vähendada päevaraha suurust 70 protsenti, kui lähetuskohas viibimise ajal tagatakse lähetatule tasuta toitlustamine. Lähetuses toitlustamise korral saab vähendada päevaraha 12 euroni (40 x 70% = 28, 40 – 28 = 12).

Tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktide 1^2–1^5 kohaselt **ei maksustata tulumaksuga erandina:**

- ✓ rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seaduse alusel missioonil osalevale eksperdile makstavat päevaraha, mis ei ületa Euroopa Liidu Nõukogus tsiviilmissioonidele kokkulepitud päevaraha ülemmäära, ning sõidu-, majutus- ja muude kulude hüvitist;

- ✓ kaitseväeteenistuse seaduse alusel rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalevale tegevväelasele makstavat päevaraha, mis ei ületa käesoleva lõike punktis 1 sätestatud välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäära neljakordset ulatust;

- ✓ Euroopa Liidu rahastatavas mestimis- või tehnilise abi ja teabevahetuse projektis osalevale eksperdile makstavat päevaraha, mis ei ületa Euroopa Komisjoni kehtestatud päevaraha ülemmäära:

- ✓ Euroopa Liidu institutsiooni või asutuse juures riikliku eksperdi ülesandeid täitvale ametnikule või töötajale makstavat päevaraha, mis ei ületa selle institutsiooni või asutuse kehtestatud päevaraha ülemmäära, ning sõidu-, majutus- ja muude kulude hüvitist.

Kolmanda isiku huvides teenistuslähetusse saatmisel, päevaraha maksmisel mitme tööandja poolt ja välislähetusest tulemise ning teise välislähetusse minemise korral päevaraha maksmise ning päevarahade arvestamise aluseks oleva sõiduki väljumise ning saabumise aja osas kehtivad samasisulised sätted nagu töölähetuse puhul.

Ametniku lähetusse sõitmisest ja lähetuses isikliku **sõiduauto kasutamisest tulenevate kulude hüvitamise** aluseks on kulusid tõendav dokument. Lähetusse saatnud ametiasutusel on võimalus valida kahe kulude hüvitamisel võimaluse vahel:

- ✓ kas hüvitada ametnikule sõidukulud kuludokumentide alusel, või
- ✓ maksta ametnikule sõitude kohta arvestuse pidamisel kuni 0,50 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 550 eurot kalendrikuus.

Maksuvabalt hüvitatavate ja muude lähetusülesannete täitmise kulude alla ei kuulu teenistuslähetuses isikliku auto kasutamisel tekkivad remondi- ja hoolduskulud.

Välislähetustasu maksmise korral ametnikule päevaraha ei maksta, sest välislähetustasu makstakse ametnikule, kes on lähetatud välisriiki pikaajalisele välislähetusele kauemaks kui kuus kuud (Vabariigi Valitsuse 19.12.2012 määruse nr 115 „ Ametniku pikaajalise välislähetusse saatmise kord, lähetustasu lähtesummad ning lähetustasu arvutamise ja maksmise kord, lähetuskulude hüvitamise tingimused ja kord, hüvitavate ravikulude loetelu, kaasasoleva perekonnaliikme eest välislähetustasu suurendamise ja maksmise kord ning abikaasatasu maksmise tingimused ja kord“).

Viimati uuendatud 08.01.2025